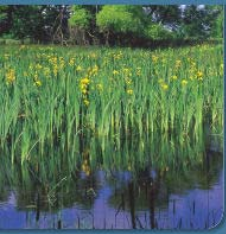

Javaslatok a Kettős-Körös alegységet érintő intézkedésekre

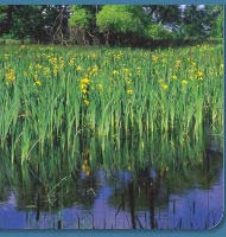
Vízfolyások, állóvizek és felszín alatti vizek állapotának javítása

Köváriné Szabó Erzsébet
KÖR-KÖVÍZIG

"Vízgyűjtő-gazdálkodási tervek készítése" (KEOP-2.5.0/A)

A Kettős-Körös alegység

Az alegység vizei

(jelentősebb felszíni és felszín alatti víztestek)

Főbb vízfolyások:

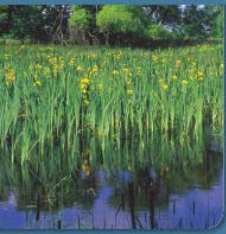
- Kettős-Körös
- Fehér-Körös
- Fekete-Körös
- Élővíz-csatorna
- Gyepes-főcsatorna
- Vargahosszai-főcsatorna

Állóvizek:

- Dénesmajori halastavak
- Gácsháti halastó
- Fehérháti halastavak
- Békéscsabai téglagyári tavak

Főbb felszín alatti víztestek:

- Délkelet-Alföld termál
- Körös-vidék Sárrét sekély porózus és porózus
- Körös-Maros köze sekély porózus és porózus

Jelentős vízgazdálkodási problémák

Vízfolyások és állóvizek

1. Tápanyag és szervesanyag terhelés

- Diffúz szennyezés jellemző a Kígyósi-főcsatornára és a Mezőberényi-főcsatornára
- Pontszerű szennyezés éri az Élővíz-csatornát és a Gyepes-főcsatorna alsó szakaszát

2. Sótartalom és hőterhelés

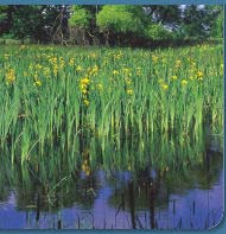
- Az Élővíz-csatorna esetében jelent problémát a fürdők termálvizeinek bevezetése

3. Veszélyes anyagok

- A Fehér-Körös esetében probléma a Romániából érkező kadmium
- Az Élővíz-csatorna esetében a Fehér-Körösből érkező kadmium és a higany került határérték felett kimutatásra

4. Vízkészletek hiánya

- A határt metsző vízfolyások a Romániai intézkedések miatt vízpótlás nélkül maradtak

Erősen módosított és mesterséges víztestek

Víztestek	Módosítottság/létrehozás oka
1) erősen módosított	
Folyóink Fehér-Körös, Fekete-Körös, Kettős-Körös	Árvízvédelem és a duzzasztók üzemelése miatt
Természetes holtmedreink Élővíz-csatorna, Korhány Gyepes-főcsatorna felső, Vargahosszai-főcsatorna	Belvízvédelem miatt
3) mesterséges víztestek	
Gyepes-főcsatorna alsó Kígyósi-főcsatorna	Belvízvédelem és öntözés miatt

Az alegység egyetlen természetes vízfolyása a Gerlai holtág

A vizek állapota jelenleg

Vízfolyások - összesen 13 db

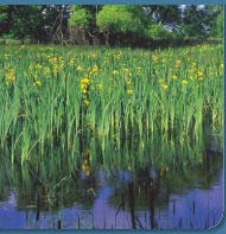
Ebből 1 jó (Fekete-Körös), 9 nem jó, 3 adathiány miatt nem dönthető el

Állóvizek – összesen 4 db

Ebből egyik sem dönthető el adathiány miatt

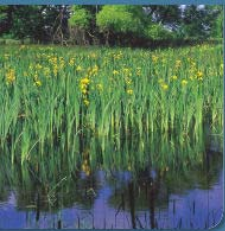
Felszín alatti vizek – összesen 5 db

Ebből 3 jó, 2 állapota bizonytalan (Körös-Maros köze porózus és sekély porózus mennyiségi állapota)

Célkitűzések és mentességek

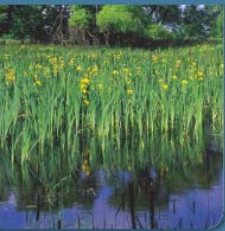
	Jó állapot/ potenciál elérése		
	2015-ig	2021-ig	2027-ig vagy később
<u>Vízfolyások és állóvizek:</u>	1	6	7
Természetes		1	
Mesterséges		1	3
Erősen módosított	1	4	4
<u>Felszín alatti vizek:</u>	3		2

2015 utáni határidők és enyhébb célkitűzések okai

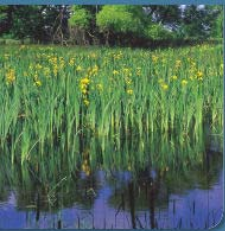
Időbeni mentességek főbb okai:

- Aránytalanul magas gazdasági terhek, megfizethetőség, finanszírozási problémák
- Más ország közreműködésével oldható meg
- Műszaki megvalósítás időigénye (engedélyezés, kivitelezés)
- Az ökoszisztéma helyreállításához idő kell

Főbb intézkedések csoportosítása

1. Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése
2. Egyéb szennyezésekkel kapcsolatos problémák megoldása
3. Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása
4. Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések
5. Átfogó, országos intézkedések

Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

1. Területi agrárintézkedések

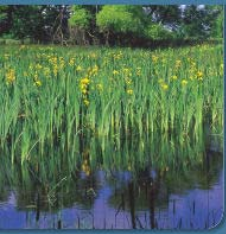
- művelési mód és ágváltás a belvívveszélyes és nitrátérzékeny területeken (megvalósító aki a földet műveli)
- víztakarékos növénytermesztési módok preferálása (megvalósító a gazdálkodó)

2. Vízfolyások és állóvizek rehabilitációja

- földhasználati viszonyok átalakítása, vizes élőhelyek kialakítása (gazdálkodók, társulatok, állam)
- partmenti védősávok kialakítása (gazdálkodók)
- egyszeri üledék eltávolítás (társulatok, állam)
- vízfolyások medrének fenntartása, szelektív növényirtás

3. Csatornázás és szennyvízelhelyezés

- meglévő telepek korszerűsítése Nemzeti Program szerint
- új telepek építése Nemzeti Program szerint
- ipari előtisztítók felülvizsgálata, korszerűsítése
- illegális szennyvízbevezetések megszüntetése

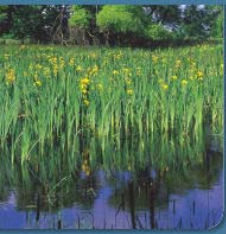
Tápanyag- és szervesanyag terhelések csökkentése

4. Települési eredetű szennyezések csökkentése

- kommunális hulladéklerakók rekultivációja (Önkormányzatok)
- belterületi csapadékvíz elvezetés (Önkormányzatok)
- belterületi jó vízvédelmi gyakorlat kialakítása (Önkormányzatok)

5. A halastavi és a horgászati hasznosítás jó gyakorlata

- halastavakból történő levezetés felülvizsgálata a jó tógazdálkodási gyakorlat részeként (halastavak üzemeltetői)
- Jó horgászati gyakorlat, a megfelelő halszerkezet, túletetés megakadályozása (halászati hasznosítók)
- Monitoring a hatások vizsgálatára

Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása

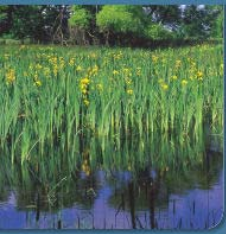
1. A felszín alatti vizek fenntartható használata

- Vízföldtani modellezés a rendelkezésre álló vízkészletek pontos meghatározására (akár Romániával közösen) mielőtt intézkedéseket terveznénk (pld korlátozások bevezetése)

(KÖVÍZIG)

- azonnali intézkedés az engedély nélküli felszín alatti vízkivételek (kutak) feltárása (Vízügyi hatóság és Önkormányzatok)ű

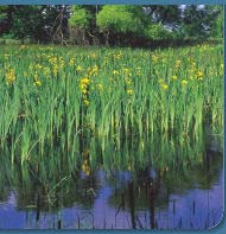
- Monitoring

Fenntartható vízhasználatok, a vizek mennyiségi állapotának javítása

2. Felszíni vizek fenntartható használata

- Vízkormányzások, átvezetések, gravitációs kapcsolatok helyreállítása (KÖVÍZIG, Társulatok)
- Romániával tárgyalások folytatása a vízfolyások elővé tételéről (KÖVÍZIG, Minisztérium)
- Felszíni vízhasználatok felülvizsgálata a mederben hagyandó vízhozamok figyelembe vételével

Védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések

1. Védett természeti területek speciális védelme

- Élőhelyek feltárása és kezelési tervek készítése (Nemzeti Parkok)
- mentett oldali holtágak élőhelyek vízellátása (KÖVÍZIG, gazdálkodó, Önkormányzat)
- duzzasztók hossz-irányú átjárhatóságának biztosítása hallépcső megkerülő csatorna építésével ha szükséges (KÖVÍZIG)
- vízpótlás, felszíni vízhasználatok felülvizsgálata (KÖVÍZIG, Hatóság)
- belvíz visszatartás, belvíztározó üzemeltetés (KÖVÍZIG, Társulatok, gazdálkodók)

2. Természetes fürdőhelyekre vonatkozó speciális intézkedések

- tekintettel arra, hogy fürdővizeink a jelenlegi minősítés szerint nem jó állapotban vannak, így terveztük a fürdőhelyekkel kapcsolatos speciális intézkedéseket, azonban ezek nálunk többnyire megoldott (szennyvíz bevezetések felülvizsgálata, védő területek kijelölése, fürdővíz minőség biztosítása)

Átfogó, országos intézkedések

1. Vizsgálatok (környezeti hatásvizsgálatok)
2. Engedélyezési eljárások
3. Monitoring fejlesztése
4. Információk biztosítása, nyilvánosság
5. Költségmegtérülés elvének érvényesítése
6. Képességfejlesztés (K+F, szakemberképzés stb.)

Legfontosabb kérdések a résztvevők felé

1. Egyetért-e a javasolt célokkal, intézkedésekkel, koncepciókkal?
Ha nem, mi az, amit módosítana?
2. A javasolt intézkedések közül melyeket tartja reálisan megvalósíthatónak 2015-ig, és melyeket 2021-ig, illetve 2027-ig?
3. Az Ön szervezete milyen szerepet tud vállalni a tervezett intézkedések megvalósításában, a vizek állapotának javításában?
4. Amennyiben egy tervezett intézkedés az Ön által képviselt szervezet számára ebben a formában nem támogatható, mi ennek az oka, és lát-e olyan kompromisszumot, amely a szervezet részére még elfogadható, miközben a vizek állapota is javítható?

